

## EKSAMENSOPPGAVE

### JUS2211 Forvaltningsrett og EØS-rett

Dato: 22.mai 2018

Tid: 10:00 - 14:00

---

Oppgaven består av to deler som hver teller 50/50 i den samlede bedømmelsen. Alle spørsmål skal besvares.

#### Del I

Norske Gruver ASA var landets ledende aktør når det gjaldt utvinning av mineraler. En nylig utført studie viste at Svartfjell i Lillevik kommune hadde store forekomster av det ettertraktete mineralet rutil. Analysen estimerte et potensial på 125 millioner tonn malm, med et gjennomsnitt på 3,5 prosent rutil. Med et uttak på 2-3 millioner tonn malm årlig, ville forekomsten vare i opptil 50 år.

Lillevik kommune var en liten kommune med kun 1200 innbyggere. Kommunestyret uttrykte tidlig bred politisk støtte til prosjektet. De siste ti årene hadde vært preget av pessimisme og fraflytting. Ordføreren uttalte at gruveprosjektet ga nytt håp til kommunen i form av sårt tiltrengte arbeidsplasser og skatteinntekter.

Norske Gruver satte etter hvert i gang med de påkrevde forundersøkelser. Konsekvensutredningen viste at med dagens teknologi kunne uttak av malm skje uten store ulemper for miljøet. Utfordringene knyttet seg til deponering av gruveavfallet. Konsekvensutredningen konkluderte med at den beste løsningen var å deponere gruveavfallet i Langfjorden som lå ved Svartfjellet.

Lokalt møtte gruveprosjektet blandet mottakelse. Motstanden knyttet seg spesielt til planen om deponering i Langfjorden. Særlig aktiv i debatten var jusstudenten Marte Kirkerud. Hun tok en pause fra studiene og reiste til hjembygden for å vie all sin tid til å stanse prosjektet. Marte arrangerte folkemøter og skrev kronikker i lokalavisen. Hennes engasjement smittet, og det ble etter hvert stor motstand mot fjorddeponiet, både lokalt og nasjonalt. Marte dannet foreningen «Lillevik miljølag». Hun var klar over at ad hoc-grupper normalt ikke ble gitt klagerett eller søksmålsadgang.



Hun sørget derfor for at en rekke formaliteter ble gjennomført: Foreningen ble registrert i Brønnøysund-registeret, det ble utarbeidet vedtekter, valgt et styre, samt innført kontingent. I vedtektene var formålet med foreningen angitt som: «Lillevik miljølag skal arbeide for ivaretagelse av miljøinteresser i Lillevik kommune og omegn». I løpet av seks måneder hadde 250 personer meldt seg inn i foreningen, hvorav 56 personer som var bosatt i Lillevik kommune.

Norske Gruver ASA søkte om utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 til deponering i Langfjorden. Miljødirektoratet foretok en bred vurdering av alle fordeler og ulemper, og ga Norske Gruver ASA tillatelse til deponering i Langfjorden. I vedtakets konklusjon ble det skrevet:

«Miljøvirkningene av fjorddeponiet er grundig utredet og vurderes som miljømessig akseptable sett i forhold til tiltakets fordeler. Det legges avgjørende vekt på at gruveprosjektet vil gi kommunale skatteinntekter og økt sysselsetting lokalt. Alt i alt forventes tiltaket å ha en stor positiv effekt for bosettingen i Lillevik som lenge har vært inne i en fallende befolkningsutvikling.»

Foreningen Lillevik miljølag påklaget vedtaket. Den hevdet at Miljødirektoratet etter forurensningsloven ikke kunne legge vekt på lokale sysselsettingsbehov, hensynet til å motvirke fraflytting, samt kommunale skatteinntekter. Slike hensyn kunne i alle fall ikke tillegges avgjørende vekt.

Norske Gruver ASA utarbeidet et tilsvarende svar til klagen. De hevdet at klagen måtte avvises. Selv om foreningen utad fremsto som en veletablert forening, var det ikke tvil om at den måtte anses som en aksjonsgruppe uten rettslig klageinteresse. Subsidiært, under forutsetning av at klagen tas til behandling, kan foreningen ikke gis medhold i sin anførsel. Det er på det rene at både sysselsettingsbehov, hensynet til å motvirke fraflytting, samt kommunale skatteinntekter var relevante hensyn etter forurensningsloven. Slike hensyn kunne også tillegges avgjørende vekt i vurderingen av en utslippstillatelse.

Drøft og ta stilling til følgende spørsmål:

- 1. Har foreningen Lillevik miljølag klagerett?*
- 2. Kan Miljødirektoratet legge avgjørende vekt på de anførte hensyn ved vurderingen av en utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11?*



## Del II

I 2015 og 2016 ble det gitt tillatelse til å bruke Førdefjorden, Repparfjorden og Ranfjorden som deponi for gruveavfall. I mars 2017 sendte 11 norske organisasjoner en klage til EFTAs overvåkningsorgan - ESA - hvor det hevdes at EUs mineralavfallsdirektiv ikke tillater at disse fjordene brukes til dette. Direktivet er gjennomført i norsk rett gjennom forurensningsforskriften kapittel 30. Forestill deg at ESA reiser traktatsbruddsøksmål mot Norge og får medhold i at direktivet ikke tillater at Førdefjorden, Repparfjorden og Ranfjorden brukes som deponi for gruveavfall.

*3. I lys av dette: Gjør rede for hvilke virkninger EFTA-domstolens dom vil ha for tillatelsene som er gitt. Du skal behandle både de forvaltningsrettslige og EØS-rettslige spørsmålene som gjør seg gjeldende.*

\*\*\*

Oslo, 16.mai 2018

Inger Johanne Sand  
Faglig eksamensleder

